

ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Obszary aktywności oceniane na lekcjach j. polskiego:

- prace klasowe (np. wypracowanie z lektury),
- sprawdziany (np. ortograficzne),
- kartkówki,
- odpowiedzi ustne (np. opowiadanie, udział w dyskusji),
- czytanie,
- recytacja,
- prace domowe (również znajomość treści lektury),
- samodzielna praca na lekcji,
- aktywność na lekcji,
- przygotowanie do zajęć,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego,
- wszelkie prace dodatkowe.

2. Prace klasowe i sprawdziany przeprowadza się z większej części materiału (np. działu, lektury). Zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem i zapisane w dzienniku.

3. Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową lub sprawdzian z przyczyn losowych, powinien w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły, zgłosić się do nauczyciela przedmiotu i napisać zaległą pracę. W przeciwnym razie otrzymuje ocenę niedostateczną.

4. Uczeń może poprawić ocenę z pracy klasowej i sprawdzianu w ciągu tygodnia od otrzymania oceny. Przy poprawie kryteria nie zmieniają się, a otrzymana ocena jest wpisana do dziennika w przypadku, gdy jest wyższa od oceny pierwotnej.

5. Kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji i nie są zapowiadane.

6. Ocenione prace klasowe i sprawdziany są udostępniane uczniowi i rodzicom do wglądu, a następnie przechowywane w klasie.

I. SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV W KLASYFIKACJI ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania oraz zna lekturę spoza programu, osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia.
- Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (gazetka, inscenizacje itp.).

Fleksja i składnia

- Bezbłędnie rozróżnia części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek.
- Wyjaśnia, na czym polegają osobliwości w odmianie rzeczowników przez przypadki.
- Rozróżnia części zdania: podmiot, orzeczenie, określenia.
- Tworzy i nazywa zdania pojedyncze oraz złożone.

Słowotwórstwo

- Sprawnie tworzy synonimy, rodzinę wyrazów, antonimy.

Fonetyka

- Klasyfikuje głoski wg podanych schematów.
- Sprawnie dzieli wyrazy na sylaby.
- Bezbłędnie akcentuje wyrazy.
- Bezbłędnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne w praktyce.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Sprawnie posługuje się w wypowiedziach pisemnych i ustnych różnymi środkami językowymi oraz słownictwem o zabarwieniu emocjonalnym.
- Wypowiada się poprawnie.
- Potrafi zredagować opis (zjawiska, postaci fikcyjnej i rzeczywistej, krajobrazu), opowiadanie (twórcze i odtwórcze), list, krótkie teksty użytkowe: pocztówka, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia.
- Odróżnia dzieło literackie od filmowego czy teatralnego.
- Bezbłędnie dokonuje analizy utworu epickiego.
- Interpretuje i analizuje utwór liryczny.

Fleksja i składnia

- Bezbłędnie rozpoznaje części mowy.
- Wyjaśnia, na czym polegają osobliwości w odmianie rzeczowników.
- Rozpoznaje części zdania.
- Przeprowadza analizę składniową zdania pojedynczego.
- Rozróżnia zdanie pojedyncze i złożone.

Słowotwórstwo

- Tworzy synonimy i wyrazy pokrewne.

Fonetyka

- Rozróżnia głoski.
- Odróżnia głoski litery.
- Dzieli wyrazy na sylaby.
- Prawidłowo akcentuje wyrazy.
- Bardzo dobrze zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową, poszerzone o wybrane elementy programu nauczania.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Podejmuje próby wypowiedziania się w formach trudniejszych.
- Wykazuje dobrą znajomość treści omawianych lektur.

- Omawia elementy świata przedstawionego.
- Zna podstawowe terminy literackie i rozpoznaje je.
- Wskazuje w utworze poznane środki stylistyczne, określa ich funkcję.

Fleksja i składnia

- Wskazuje osobowe i nieosobowe formy czasownika i omawia ich znaczenie.
- Odmienia nietypowe rzeczowniki.
- Przeprowadza analizę składniową zdania pojedynczego.
- Rozpoznaje rodzaje zdań ze względu na ich funkcję.

Słowotwórstwo

- Posługuje się synonimami.

Fonetyka

- Odróżnia głoskę od litery.
- Przeprowadza podstawową klasyfikację głosek.
- Dzieli wyrazy na sylaby.
- Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne i przeważnie je stosuje.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Wypowiada się poprawnie pod względem językowym i merytorycznym.
- Rozpoznaje elementy świata przedstawionego w utworze literackim.
- Poprawnie formułuje odpowiedni wypowiedzi pisemne.
- Zna pojęcia związane z filmem, teatrem.

Fleksja i składnia

- Rozróżnia podstawowe części mowy i wyszukuje je w tekście.
- Dokonuje analizy składniowej zdania pojedynczego na łatwych przykładach.

Słowotwórstwo

- Raczej posługuje się synonimami, aby uniknąć powtórzeń.

Fonetyka

- Odróżnia spółgłoski od samogłosek.
- Pod kierunkiem nauczyciela przeprowadza klasyfikację głosek.
- W stopniu dostatecznym zna i stosuje zasady ortografii i interpunkcji.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Czyta i rozumie tekst literacki w zakresie pozwalającym na opowiadanie odtwórcze.
- Potrafi odróżnić elementy fantastyczne i realistyczne w utworze.
- Samodzielnie pisze plan ramowy na podstawie tekstu.

Fleksja i składnia

- Potrafi odmienić czasownik i rzeczownik.
- Rozpoznaje typy zdań.

Fonetyka

- Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski.
- Dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą w zakresie:

Kształcenia literackiego i kulturowego

- Nie potrafi odtworzyć treści poznanego utworu w czasie jego omawiania.
- Nie jest w stanie przy pomocy nauczyciela wskazać elementów świata przedstawionego.
- Ma ubogi zakres słownictwa.
- Błędnie redaguje swoje wypowiedzi językowo i merytorycznie.
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania ze zrozumieniem.

Fleksji i składni

- Nie rozpoznaje podstawowych części mowy.
- Nie przestrzega zasad językowych, stylistycznych i ortograficzno-interpunkcyjnych.

Fonetyki

- Nie odróżnia głosek od liter.
- Nie potrafi dzielić wyrazu na głoski i sylaby.

II. SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY V W KLASYFIKACJI ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania oraz zna lektury spoza programu, osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Wypowiedzi ustne i pisemne świadczą o systematycznym pogłębianiu zdobytej wiedzy.
- Barwnie opisuje postać, stosując porównania, przenośnie, ciekawe epitety, związki frazeologiczne (stałe).
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach.
- Prezentuje wysoki poziom merytoryczny prac pisemnych.

Fleksja i składnia

- Biegłe klasyfikuje części mowy, określa ich formę gramatyczną i funkcję składniową.
- Omawia osobliwości w odmianie rzeczowników i czasowników.
- Zna przyimki i łączy je bezbłędnie w wyrażenia przyimkowe.
- Rozróżnia typy liczebników.
- Poprawia błędnie sformułowane zdania.

Słotwórstwo

- Zna wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, potrafi korzystać z odpowiednich słowników.
- Samodzielnie tworzy bogate rodziny wyrazów.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne językowo i merytorycznie.
- Potrafi samodzielnie zanalizować i zinterpretować utwory literackie.
- Analizuje i interpretuje utwory poetyckie ze szczególnym uwzględnieniem środków stylistycznych.
- Wykazuje bardzo dobrą znajomość utworów literackich omawianych w danej klasie.
- Wyraża własne sądy i przemyślenia, dotyczące różnych tekstów we właściwej formie gramatycznej.
- W odpowiedziach ustnych stosuje słownictwo oceniające, ożywiający relację, urozmaica wypowiedź dodatkowymi elementami językowymi.
- Świadomie korzysta z książki jako źródła wiedzy, zaznacza ważne treści; samodzielnie sporządza notatki.
- Bezbłędnie układa plan ramowy lektury oraz plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, stosując równoważniki zdań.
- Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów.

- Opowiada o zdarzeniach, biorąc pod uwagę różne punkty widzenia.
- Zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych lekturach.
- Odróżnia ujęcia metaforyczne od dosłownych.
- Wskazuje motywy wędrowne w utworze.
- Posługuje się słownictwem charakterystycznym dla języka filmu, teatru, radia.
- Rozumie pojęcie adaptacji filmowej i teatralnej utworu.
- Analizuje utwór liryczny, dostrzega specyfikę języka poetyckiego.
- Potrafi porównać cechy gatunkowe bajki i baśni, opowiadania i powieści.
- Biegłe posługuje się „Słownikiem ortograficznym”, „Słownikiem wyrazów bliskoznacznych”.
- Stosuje właściwe znaki interpunkcyjne przy zapisywaniu dat i zwrotów do adresata.

Fleksja i składnia

- Biegłe klasyfikuje części mowy (z klasy IV+ przyimek, liczebnik), określa ich formy gramatyczne.
- Rozróżnia zdanie od równoważnika zdania (stosuje w planie).
- Wskazuje błędy gramatyczne z daniach i poprawia je.
- Wykonuje wykresy zdań złożonych.
- Podaje poprawne formy liczebników.
- Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady.
- Wyróżnia w zdaniu zespoły składniowe, wskazuje wyraz nadrzędny (określany) i podrzędny (określający).
- Nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia.
- Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wykresu.
- Z dużą swobodą posługuje się różnymi wypowiedziami złożonymi.

Słowotwórstwo

- Tworzy rodziny wyrazów.
- Potrafi korzystać ze słowników.

Ortografia

- Opanował w stopniu bardzo dobrym zasady ortografii interpunkcji, potrafi je zastosować.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową dla klasy V.

Kształcenie literackie i kulturowe

- W zależności od celu kształtuje swoje wypowiedzi.
- Osiąga spójność tekstu.
- Samodzielnie potrafi poprawić większość błędów językowych.
- Poprawnie redaguje wymagane formy wypowiedzi pisemnej.

- Zna treść lektur.
- Czyta tekst poprawnie, stosując zasady intonacji i akcentowania.
- Pisze opowiadania na wskazany temat z zastosowaniem wybranego czasu narracji i chronologicznego układu zdarzeń.
- Samodzielnie przekształca tekst ciągły na dialog i odwrotnie.
- W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury, kultury.
- Układa słowniczek terminów filmowych, teatralnych, radiowych.
- Stosuje te terminy w swych wypowiedziach.
- Nazywa cechy gatunkowe mitu, legendy, bajki, opowiadania, powieści.
- Rozumie pojęcie fikcji literackiej.
- Rozpoznaje w tekście poetyckim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie.
- Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury.
- Potrafi wyjaśnić, na czym polega chronologiczny i niechronologiczny układ zdarzeń.
- Formułuje pytania ogólne i szczegółowe do czytanego tekstu.
- Określa czas, przestrzeń i sytuację mówienia w utworze.

Fleksja i składnia

- Posiada usystematyzowane wiadomości o poznanych częściach mowy.
- Poprawnie określa formę gramatyczną części mowy.
- Wyodrębnia rodzaje zdań pojedynczych.
- Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych.
- Tworzy czasownik dokonany od niedokonanego, wyróżnia cząstkę, za pomocą której tworzy ten czasownik.
- Omawia budowę form trybu rozkazującego i przypuszczającego.
- Wyjaśnia różnice w odmianie podanych rzeczowników, wyodrębnia temat i końcówkę.
- Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie.
- Robi wykres zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach).
- Przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie.

Słowotwórstwo

- Tworzy wyrazy pochodne.
- Oddziela podstawę słowotwórczą od formantu.

Ortografia

- W stopniu dobrym opanował zasady ortograficzne i interpunkcyjne, potrafi je zastosować.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Wypowiada się poprawnie pod względem językowym i merytorycznym.
- Píše poprawnie wymagane formy wypowiedzi pisemnej (dopuszczalne drobne błędy).
- Wyodrębnia elementy utworu poetyckiego i prozatorskiego.
- Umie zapisać dialog, poprawnie stosuje właściwe znaki interpunkcyjne.
- Opanował technikę poprawnego czytania i doskonali je pod względem dykcji, intonacji, akcentowania.
- Odnajduje w czytanych tekstach fragmenty wskazujące na czas i miejsce akcji; poszukuje odpowiedzi na postawione pytania.
- Opowiada o zdarzeniach tworzących akcję w utworze.

Fleksja i składnia

- Rozróżnia części mowy.
- Wyróżnia w zdaniu podmiot i orzeczenie oraz określenia.
- Rozróżnia zdania pojedyncze i złożone.
- Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie.
- Rozróżnia czasowniki niedokonane i dokonane.
- Rozpoznaje formy czasowników we wszystkich trybach.
- Nazywa przypadki i pytania, na które odpowiadają.
- Odmienia przez przypadki rzeczownik o typowej odmianie.
- Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika.
- Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady typów zdań.
- Wpisuje zdanie w podany wykres (na prostych przykładach).
- Rozpoznaje zdanie złożone na podstawie liczby orzeczeń.
- Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone.

Słowotwórstwo

- Tworzy wyrazy pochodne.
- Wskazuje rodzinę wyrazów.

Ortografia

- Popołnia nieliczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania przewidziane programem nauczania.
- Poprawnie redaguje proste formy wypowiedzi pisemnej.
- Jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.
- Błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.

Fleksja i składnia

- Przy pomocy nauczyciela rozróżnia części mowy.
- Rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone na prostych przykładach.
- Stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.
- Rozróżnia części mowy. Wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia.
- Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki (proste przykłady).
- Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy.
- Odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego.

Słotwórstwo

- Pod kierunkiem nauczyciela korzysta z właściwych słowników.
- Rozpoznaje rodzinę wyrazów na prostych przykładach.

Ortografia

- Błędy ortograficzne nie zakłócają komunikatywności prac.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą w zakresie:

Kształcenia literackiego i kulturowego

- Nie zna treści omawianych lektur.
- Wypowiedzi pisemne i ustne są nieprawidłowe językowo i rzeczowo.
- Nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym; nie rozumie czytanego tekstu.
- Jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym.

Fleksji i składni

- Nie opanował podstawowych umiejętności - nie potrafi odmieniać części mowy.

- Nie rozróżnia części mowy.

Ortografii

- Nie zna zasad ortografii i interpunkcji.

III. SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VI W KLASYFIKACJI ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności znacznie wykraczają poza obowiązujący program nauczania oraz zna lektury spoza programu, osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Proponuje oryginalne rozwiązania, wykraczające poza materiał programowy.
- Posługuje się sprawnie środkami stylistycznymi.
- Nie powiela cudzych poglądów, potrafi ustosunkować się do danego problemu.
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną na terenie szkoły lub poza nią.
- Prace pisemne są bezbłędne.
- Sprawnie posługuje się słownikami i różnymi źródłami wiedzy, sprawnie selekcionuje i wartościuje zdobyty materiał.

Fleksja i składnia

- Bezbłędnie rozpoznaje i stosuje we właściwej formie części mowy.
- Rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy.
- Biegłe rozpoznaje i używa wszystkie rodzaje zdań.
- Dokonuje analizy składniowej wszystkich rodzajów zdań.

Słowotwórstwo

- Tworzy bogate rodziny zdań.
- Rozróżnia antonimy i synonimy, pracuje z właściwymi słownikami.
- Dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu.

Ortografia

- Zna wszystkie zasady ortograficzne i potrafi je zastosować w praktyce.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Wypowiedzi ustne i pisemne formułuje poprawnie pod względem językowym i merytorycznym.
- Potrafi samodzielnie zanalizować i zinterpretować utwory poetyckie i prozatorskie.

- Prace pisemne świadczą o znajomości problematyki i kompozycji.
- Potrafi poprawnie posługiwać się słownikami.
- Wyjaśnia pojęcia poznane podczas zajęć.
- Biegłe posługuje się słownikami i encyklopedią.
- Samodzielnie sporządza notatki z lekcji, selekcjonuje materiał rzeczowy.
- Bezbłędnie pisze charakterystykę postaci, podejmuje próbę redagowania charakterystyki porównawczej i autocharakterystyki; określa motywację czynów bohaterów, ocenia ich postępowanie.
- Opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, elementami opisów, charakterystyki.
- Ten sam tekst potrafi przedstawić w formie streszczenia, opisu, opowiadania.
- W sposób świadczący o gruntownej znajomości utworu redaguje list do postaci literackiej.
- Bezbłędnie pisze sprawozdanie ze spaceru, wycieczki, a w pracy poświęconej oglądanemu filmowi lub spektaklowi teatralnemu podejmuje próby recenzji.
- Rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie wiedzy o epice, wierszu, nowych gatunkach literackich (ballada, odmiany powieści, dramat).
- Dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji wiersza, wyodrębnia tropy stylistyczne, odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego.

Fleksja i składnia

- Opanował omawiane zagadnienia gramatyczne: części mowy, wypowiedzenia i ich rodzaje.
- Posługuje się związkami frazeologicznymi i potrafi je wyjaśniać.
- Wymienia rodzaje zaimków, omawia ich odmianę, funkcję w zdaniu, uzasadnia zastosowanie skróconych form zaimków rzeczownych.
- Biegłe stopniuje przymiotniki, nazywa rodzaj stopniowania, pisze poprawnie „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym.
- Rozpoznaje różne typy liczebników, określa jego formy gramatyczne i funkcję w zdaniu, potrafi uzasadnić użycie danego liczebnika; odmienia trudniejsze liczebniki złożone.
- Stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych (podmiotu, dopełnienia, przydawki).
- Rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym, omawia jego budowę.
- Omawia, podając przykłady, różne sposoby wyrażania orzeczenia oraz podmiotu, przydawki i dopełnienia.
- Wyróżnia w zdaniu związki zgody, rządy, przynależności; wskazuje zasady ich tworzenia.
- Przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy.

Słowotwórstwo

- Rozróżnia wyrazy podstawowe i pochodne.
- Tworzy rodzinę wyrazów przy pomocy formantów.
- Przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazów pochodnych od wyrazów przymikowych i od czasowników.

- Wskazuje przyrostek lub przedrostek jako formant w jednym wyrazie i jako składnik podstawy słotwórczej w innym.
- Podaje przykłady wyrazów z obocznymi tematami słotwórczymi.
- Daje przykłady wyrazów utworzonych za pomocą różnych formantów.

Ortografia

- Zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową dla klasy VI.

Kształcenie literackie i kulturowe

- W stopniu dobrym zna treść omawianych lektur oraz tekstów.
- Posługuje się poprawną polszczyzną.
- Potrafi poprawnie tworzyć plany wydarzeń.
- Buduje spójny tekst adekwatny do adresata i tematyki.
- Posługuje się krótkimi formami wypowiedzi pisemnej, zgodnie z poznanymi zasadami.
- Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
- Podejmuje próby wypowiadania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową: opowiadanie twórcze z dialogiem, elementami opisu; list literacki, charakterystyka z pogłębioną oceną postaci, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu.
- Dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego.
- Poprawnie pisze plan ramowy i szczegółowy.
- Wskazuje poznane środki stylistyczne w wierszu.

Fleksja i składnia

- Potrafi odmieniać części mowy.
- Rozpoznaje i wskazuje je w tekście.
- Rozpoznaje i stosuje zdania pojedyncze i złożone.
- Wymienia rodzaje zaimków.
- Wyróżnia przysłówki wśród innych części mowy, wskazuje sposób ich utworzenia.
- Poprawnie stopniuje przymiotniki, wie, czemu służy stopniowanie.
- Podaje przykłady różnych typów liczebników, odmienia liczebnik złożony i nieokreślony.
- Na konkretnych przykładach omawia sposób wyrażenia orzeczenia i podmiotu.
- Wyróżnia w zdaniu związki wyrazów i nazywa je.
- Tworzy poprawny związek zgody, rządu i przynależności.
- Układa przykłady czterech rodzajów zdań złożonych współrzędnie.

Słotwórstwo

- Tworzy rodziny wyrazów i wyrazy pochodne.
- Od podanego wyrazu podstawowego tworzy kilka wyrazów pochodnych będących różnymi częściami mowy.
- Rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu.
- Tworzy wyrazy pochodne od wyrażenia przyimkowego i od czasownika.
- Wyjaśnia pisownię podanego wyrazu, odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa.

Ortografia

- Dobrze opanował zasady ortograficzne i interpunkcyjne, potrafi je zastosować.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Potrafi samodzielnie odtworzyć treść utworu w czasie jego omawiania na lekcjach.
- Wskazuje elementy świata przedstawionego.
- Odróżnia prozę od poezji.
- W stopniu dostatecznym posługuje się odpowiednimi formami wypowiedzi pisemnej.
- Jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Zna przewidziane programem gatunki literackie.
- Odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu.

Fleksja i składnia

- Właściwie używa form gramatycznych poznanych części mowy.
- Wyróżnia w zdaniach podmiot, orzeczenie i ich określenia.
- Buduje poprawne zdania pojedyncze i złożone.
- Potrafi przeprowadzić analizę składniową prostych przykładów zdań pojedynczych i złożonych.
- Rozpoznaje w zdaniu zaimki, przysłówki, przymiotniki i liczebniki; potrafi rozpoznać ich związek z wyrazem określanym.
- Stopniuje przymiotniki.
- Rozróżnia przyimki proste i złożone, wyrażenia przyimkowe.
- Na łatwiejszych przykładach omawia sposób wyrażenia podmiotów.
- Rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe.
- Nazywa w zdaniu części zdania (na prostszych przykładach).
- Układa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych.
- Wśród zdań złożonych rozróżnia złożone podrzędnie i współrzędnie.

Słowotwórstwo

- Potrafi utworzyć wyraz pochodny.
- Posługuje się właściwymi słownikami.

Ortografia

- Zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne i stosuje je w prostych przykładach.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Potrafi udzielić odpowiedzi na proste pytania, dotyczące analizowanego tekstu.
- Przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności.
- Technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Potrafi wskazać podstawowe elementy świata przedstawionego.
- Ma ubogi zasób słownictwa.
- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.
- W wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają wartości prac i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.

Fleksja i składnia:

- Potrafi odmieniać podstawowe części mowy wg podanego wzoru
- Układa proste zdania pojedyncze i złożone.
- Rozpoznaje w zdaniu podmiot i orzeczenie.
- Przy pomocy nauczyciela rozpoznaje części mowy i określa ich funkcję w zdaniu (na prostych przykładach).
- Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych i próbuje określać ich rodzaj.
- Łączy wyrazy w zespoły składniowe.

Słowotwórstwo

- Zestawia pary wyrazów podstawowych i pochodnych. Przeprowadza analizę słowotwórczą wyrazu o przejrzystej budowie – wskazuje podstawę słowotwórczą i formant.
- Nazywa typy formantów.
- Tworzy wyrazy pochodne za pomocą podanych formantów.

Ortografia

- Zna podstawowe zasady ortograficzne („rz”, „Ś”, „ó”, „u”, „ch”, „h”, wielka, mała litera itp.).

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą w zakresie:

Kształcenia literackiego i kulturowego

- Nie zna treści utworów lirycznych, epickich i dramatycznych.
- Nie przeczytał lektur przewidzianych programem klasy VI.
- Nie potrafi zredagować poprawnie żadnych form wypowiedzi pisemnej.
- Ma ubogi zakres słownictwa i nie podejmuje prób wzbogacenia go.
- Nie potrafi nawet pod kierunkiem nauczyciela sformułować dłuższej wypowiedzi.

Fleksji i składni

- Nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji i składni.
- Nie odróżnia form części mowy.
- Nie potrafi ich odmieniać.
- Nie rozróżnia zdań złożonych od pojedynczych.
- Nie rozpoznaje części zdania.

Ortografii

- Nie zna i nie stosuje w wypowiedziach pisemnych żadnych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.

V. KRYTERIA OCENIANIA DZIECI Z DYSFUNKCJAMI

„Dysleksja rozwojowa czyli specyficzne trudności w nauce czytania i pisania – zaburzenie manifestujące się trudnościami w nauce czytania i pisania, mimo stosowania standardowych metod nauczania, inteligencji na poziomie przeciętnym i sprzyjających warunków społecznokulturowych. Jest spowodowana zaburzeniami podstawowych funkcji poznawczych, co często uwarunkowane jest konstytucjonalnie”
/Wikipedia/

By precyzyjniej wskazać trudności występujące u dziecka używamy trzech określeń:

1. dysleksja - trudności w opanowaniu umiejętności czytania,
2. dysgrafia – to zaburzenia dotyczące techniki pisania,
3. dysortografią – to trudności w opanowaniu poprawnej pisowni.

Dysfunkcje te nie zwalniają ucznia z obowiązku opanowania materiału przewidzianego programem nauczania. Jednak ze względu na trudności w nauce nie wynikające z winy dziecka, nauczyciel dostosowuje wymagania do indywidualnych możliwości ucznia i pracuje zgodnie z wytycznymi indywidualnych planów pracy z uczniem dysfunkcyjnym.

W związku z tym nauczyciel w ocenie pracy ucznia powinien:

a) w zakresie prac pisemnych:

- wydłużyć czas przeznaczony na pisanie pracy,

- nie oceniać estetyki pisma,
- poprawiać, lecz nie uwzględniać w ocenie błędów ortograficznych w dyktandach i pracach stylistycznych,
- pomóc w przeczytaniu tekstu bazowego, poleceń,
- udostępnić dodatkowe słowniki i inne pomoce;

b) w zakresie słuchania i mówienia:

- wydłużyć czas wypowiedzi,
- zadawać dodatkowe pytania ukierunkowujące,
- oceniać merytoryczną wiedzę, a nie formę przekazu informacji,
- umożliwić odpowiadanie bez obecności innych uczniów,
- podkreślać nawet minimalne postępy ucznia;

c) w zakresie czytania:

- zachęcać do czytania,
- sprawdzać znajomość treści, a nie technikę czytania,
- umożliwić czytanie bez obecności innych,
- podkreślać nawet minimalne postępy ucznia.

W pozostałych obszarach nauczania uczniowie dysfunkcyjni oceniani są wg ogólnych kryteriów.

5. UWAGI KOŃCOWE

Nauczyciel zaznajamia uczniów z PZO na początku roku szkolnego oraz na bieżąco udostępnia ten dokument uczniom i rodzicom na stronie internetowej szkoły.

Roczna ocena klasyfikacyjna obejmuje osiągnięcia uczniów w I i II okresie (z naciskiem na okres II).

Ocena śródroczna i końcoworoczna nie jest średnią matematyczną ocen częściowych.